

„Vitézségből formát”

Az agrár reformkörök szerveződése időszakában megyénk igen aktív térségnek bizonyult. A belőlük kialakult Agrárszövetség, mint párt csak az utolsó pillanatban kapcsolódott be a '90-es választási küzdelembe. A késlekedés fő oka a politikától való idegenkedés volt, de menet közben kiderült, hogy a szakmailag megalapozott érvek, a mezőgazdaság sajátos érdekei más módon nem képviselhetők hatékonyan. A töprengéssel elvesztett idő mellett még más taktikai gyengeségek – például a „legnagyobb magyar falu”, Budapest küzdelem nélküli feladása – miatt csak jelképes a parlamenti részvételük és szerepük.

Bár az utóbbi két év tapasztalatai alapján gazdasági, s főként mezőgazdaságot érintő kérdésekben jobban jegyzett ellenzéki pártok sem sok babérrel büszkélkedhetnek. Nem véletlen, hogy a nemrégiben megtartott II. kongresszusukon olyan programot és stratégiát fogadtak el, mely célul tűzi ki az Agrárszövetség kormányzati tényezővé válását. Tanulva a múlt hibájából a '94-es választási előkészületekhez már most hozzáálltak.

A megválasztott vezetők testületekben Csongrád megye átlagon felül képviselteti magát. Nagy Huszein Tibort megerősítették főtitkári tisztségében, Molnár Albert röszkei szövetkezeti elnököt a szövetség egyik alelnökévé választották. Emellett az országos választmány tagja lett Fejes Ernő, pusztaszéri vállalkozó. Szanyi Sándor, makói vállalkozó mint a szövetség megyei elnöke vehet részt a választmány munkájában. Dr. Nyári Sándor, a ruzsai szövetkezet jogásza az etikai bizottság tagja.

A kongresszust követően az elképzelések helyi vonatkozásairól fejtették ki lapunk számára véleményüket. Molnár Albert:

– A megyei választmányt oly módon kell most újjászerveznünk, hogy alkalmas legyen a választókkal való közvetlen kapcsolatteremtésre. Személy szerint, mint egy átalakult, új típusú szövetkezet elnöke, a parasztság menedzselését, a tulajdon hatékony működtetési formájának megvalósítását tartom most a legfontosabb feladatnak.

Szanyi Sándor, a makói Agromaros Szövetkezetből kivált vállalkozói csoport vezetője:

– A szövetség kritikus szakmai „jóslatai” sajnos eddig kivétel nélkül beváltak. A privatizáció és a kárpótlás elve elfogadható, de a politika által eltorzított gyakorlat egyre inkább azt az Agrárszövetséget hitelesíti, amely vigyázni kíván arra a mezőgazdaságra, amelynek válsága még nem jutott túl a mélypontra. A vállalkozások fellendülése csoportom és a tágabb környezetem számára is életbevágó. Pártomat az „Emberségből példát, vitézségből formát...” idézettel tudnám szemléletesen jellemezni. Az első fele már megvan, a másodikba kell beleerősíteni.

Fejes Ernő a reformkörös időktől, mint téveszelnök, napjainkban vállalkozóként tevékenykedik a szövetségben.

– Életutam is mutatja, nem a tévesz elnöki poszt, hanem a szemlélet az, ami ebbe a pártba sorol. Bár Pusztaszereken létezik helyi szervezetünk, őszintén szólva nem büszkélkedhetünk nagy bázissal és ismertséggel. Amennyiben aktivizálni tudjuk magunkat a tényleges, földközeli politizálásban, okozhatunk még meglepetést a bennünket lekicsinylőknek.

Nyári Károly, aki az etikai bizottság tagjaként részt vett az alapszabály módosításában is.

– Bár eddig nem volt sok dolgunk, szükség van a „párt alkotmánybíróvá”. A mai egyetértésből idővel polarizáció is lehet, s akkor egy mindenki által elfogadható elvi értelmezés segíthet a helyes út megvalósításában. A kongresszuson egymás számára hitelesnek tűntünk, de most jön a neheze, amikor odahaza külön-külön a közvélemény előtt vizsgálunk.

T. Sz. I.

Az európai regionalitás hazai kulcsa: a megye

Interjú Lehmann Istvánval

Az önkormányzati törvény nem pezsgést, inkább bénultságot hozott a megyéknek. A területi önkormányzat azonban mintha magára találta. Mintha az utóbbi időben megmozdította volna tagjait, mintha tudná, milyen irányba induljon, hogy az ezeréves hagyományra épülő megyerendszer önmaga számára jövőt találjon. A Csongrád megyei önkormányzat tagnap múlt két esztendő. Ebből az alkalomból beszélgettünk Lehmann Istvánval, a megyei közgyűlés elnökével.

– Csongrád megyét adottságai és lehetőségei milyen szerepre jelölik ki?

– Mi is arra keressük a választ, hogy Európa milyennek lát bennünket, milyen értékeket vél felfedezni Csongrád megyében. Ezért hoztuk létre a Progress Alapítványt, amely egy angol gazdasági-társadalmi kutatóintézetrel üzleti tervet készít megyénkről. Annyi már most is bizonyos, hogy az idegenforgalom, a szolgáltatás, a szürkeáramlás, a mezőgazdaság és az élelmiszeripari területén adottságaink kiválóak. Ezt igazolja az is, hogy a napokban hazánk bonni nagykövete arról tájékoztatót, hogy egy német gazdaságkutató intézetnek a legkedvezőbb befektetési lehetőségekről készített tanulmánya szerint 17 kelet-európai gazdasági régió közül az első helyen Győr-Sopron, a második Csongrád megye áll.

– Mennyire használjuk ki adottságainkat és lehetőségeinket?

– Adottságainkat nem tudjuk hatékonyan kihasználni. A változáshoz nemzetközi politikai konszolidáció, befektetés, vállalkozás és kiváló minőségű munka szükséges. A külföldi tőke elsősorban Nyugat-Magyarország iránt érdeklődik. Jelenleg Csongrád megyében az egy lakosra jutó befektetés mindössze 5 százaléka a Vas megyének, egytizede a Győr-Sopron megyének.

– A megye külkapcsolatai változhatnak ezen a képen?

– Önkormányzatunk tudatos „külpolitikát” folytat. Aktívak vagyunk az európai régiók közgyűlésében, mert meggyőződésem: a jövő nem a mesterséges politikai határok által szétzabdalt Európáé, hanem az ezer színű, a természetes összetartozást kifejező régiók Európájáé. Természetesen a régió ebben az esetben nem az országhatáron belül létrehozott „igazgatási egységet” jelenti. E szemlélet érvényesítése érdekében nagyon sokat fáradoztunk 1992-ben. Egy dél-keleti, Tisza-Maros menti nemzetközi önkormányzati együttműködési rendszer

FOTÓ: RÉVÉSZ RÓBERT

A megye, számokban

A megyei közgyűlés 53 tagú. A képviselők közül 21-en saját településükön ellátják a polgármesteri tennivalókat is.

A közgyűlés tagjainak 70 százaléka felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezik.

A megyegyűlés bizottságai: az Ügyrendi és jogi; a Pénzügyi ellenőrző; a Költségvetési és gazdálkodási; a Művelődési, ifjúsági, sport és vallásügyi; a Szociális és egészségügyi; a Területfejlesztési, idegenforgalmi és kommunális; a Mezőgazdasági bizottság. Az állandó bizottságokban 40 képviselő, illetve 18 külső szakértő tevékenykedik.

A közgyűlési hivatal 83 munkatársa – 45 közalkalmazott, 11 ügykezelő és 27, jórészt részmunkaidős és nyugdíjas fizikai alkalmazott – teszi a dolgát, négy iroda köré szerveződve készíti elő a testület döntéseit. A munkatársak 85 százaléka egyetemi, főiskolai végzettséggel rendelkezik.

körvonalazódik. E törekvésekkel Arad, Temes megye, a Vajdaság, Békés és Bács-Kiskun megye önkormányzatai, valamint az illetékes állami szervek is egyetértenek. Remélem, hogy 1993 elején hivatalosan is megszületik e régió. E törekvések jegyében kötöttünk idén testvérmegyei szerződést Temes megyével. A Vajdasághoz már hosszabb ideje baráti kapcsolat köt bennünket. E régió létrehozásával megnyílnak lehetőségeink, Európához csatlakozhatunk. Nagy jelentőségűnek tartom a dániai Storstroms megyével parafált szerződésünket, s a német és a francia kapcsolatteremtés biztató jeleiről számolhatok be. Minden lépésünket az európai társadalmi, gazdasági együttműködés érdekében tettük.

– Létezik-e megyepolitika?

– A mai igazgatási rendszerben erről nincs szó, aminek

hátrányos következménye, hogy a megye társadalma által demokratikusan megválasztott megyei közgyűlés az itt élőket közvetlenül érintő létkérdésekbe se szólhat bele.

– Mégis: hogyan érvényesítheti érdekeit a megye?

– A Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége jól működő, hatásos szervezet. Céljainkat koordináljuk, de érdekeinket nem mindig sikerül érvényre juttatni. E szövetségen belül Kovászai vagyunk az Alföldi Megyék Szövetségének, mely több hatásos és látványos akciót kezdeményezett, létrehozta például a Nagy-Alföld Alapítványt.

– Milyen a megye viszonya a települési önkormányzatokhoz?

– Semmitől sem irtózom jobban, mint annak látszatától és gyakorlatától, hogy a megye „rátelepszik” a településekre.

E szemlélet talán az indokoltnál is lazább kapcsolatot eredményezett a településekkel. Alapvetően, hogy létezik a településhez kötődő sajátos érdek és létezik a megyéhez kapcsolódó területi érdek. A közgyűlési képviselőnek mindkettőt képviselnie kell, ami sokszor igen nehéz feladat.

– A közgyűlés munkájában hogyan jelennek meg a térségi, illetve a települési érdekek?

– A megyei érdeket a törvény nem kellő módon akceptálja. Belátja ezt újabban a kormányzat és a Belügyminisztérium vezetése is. Közgyűlésünk munkája – nem elsősorban a vezetés érdekeiből adódóan – rendkívül színvonalas, demokratikus. Egyre inkább fel tudja oldani a települési és a megyei érdekvéltetésben természetesen benne rejlő ellentmondásokat. A testület számos alkalommal szintetizálta a települési érdekeket. Konkrét példaként a legutóbbi időkből a gyógykezelési központok és hálózat ügyeit említhetem.

– Milyen vagyonnal rendelkezik a megye? Ezt mire és hogyan használja föl?

– Könyv szerint mintegy másfél millió forint a „vagyonunk”, aminek döntő hányada nem profitál, inkább ráfordítást igényel. A szociális otthonokra, kórházakra, múzeumokra, gyermekvédelmi intézményekre gondolok. Ezért érthetetlen számomra, hogy sokan erre a „vagyonra” ácsingóznak. Értékeink hasznosítása a társadalom leghátrányosabb helyzetben élő csoportjai érdekében történik. Egyéb, valós vagyontárgyainkból származó bevételeinket is e célok szolgálatába állítjuk. Ezért nem irigyelje senki például idegenforgalmi létesítményeinket, színházunkat, pedagógiai és köznevelődési intézetünket, vállalkozásainkat.

– A polgárok mit tudnak a megyéről? Változott-e a kép? Milyen jövőt jósol a területi önkormányzatnak?

– A polgároknak nem javaslom, hogy ezt a megyét „tanulják meg”. Ugyanis a területi önkormányzat hatáskörét, feladatait, helyzetét illetően mindenképpen jelentős változás elé nézünk. Úgy érzem, hogy a jelenlegi megyéről alapjában pozitív kép alakult ki a polgárok között. Belátják, mindenképpen szükséges egy, a területi érdeket szintetizáló, az itteni tevékenységet társadalmilag kontrolláló népképviselői jellegű szervezet. Magyarországon az ennek megfelelő – az államigazgatás által is preferált – területi beosztást ezer év óta megyének hívják. Boross Péter belügyminiszter is úgy értékelte legutóbb, hogy az európai regionalitás gondolatának és gyakorlatának Magyarországon „a megye” felel meg legjobban. Olyan megyében szeretnék én is élni, ahol a fejlett, önálló települések, felismerve közös érdekeiket, azok érvényesítése érdekében összefognak, de szempontjaikat alárendelik a törvényekben megtestesülő nemzeti akaratnak.

ÚJSÁSZI ILONA

DM PROGRAMAJÁNLAT

MA
GYERMEKKARÁCSONY az United Way és a Mentál Családsegítő Szervezésében, délelőtt 10-től délután 2 óráig az Eszperantó utca 1. szám alatt. A magánosokat, egyedül élőket 14 órától hajnali 6-ig várják színes, vidám programokkal az Eszperantó utca 7. szám alatt, a Dugonics moziban.

A DÓMBAN délután 4 órára várják a kisgyermekeket szüleikkel vagy nagyszüleikkel, hogy amíg otthon készül a karácsonyest, addig vetített képek-énekes foglalkozás keretében ismerjék meg Karácsony igaz történetét. Utána, 5 órakor az idősek, magányosok karácsonyi szentmiséje lesz. Éjfélkor a püspök atya mondja karácsonyi első szentmiséjét, előtte, 11 órától Jézus születését köszöntő műsor lesz.

A TÁPEI ALKOTÓHÁZ január 3-ig zárva tart.

KIÁLLÍTÁSOK
„...kik érted haltak szent világszabadság!” – az Aradi Megyei Múzeumban őrzött 1848–49-es relikviákból rendezett kiállítás a Móra Ferenc Múzeumban.

Szathmáry Gyöngyi szobrász és „Kinek art”: fiatal szegedi képzőművészek kollektív tárlata a Horváth Mihály utcai Képtárban.

Amerika, új világ (Amerika felfedezésének 500. évfordu-

lójára) és Baross Gábor emlékkiállítás a Fekete-házban.

Krúdytól Kaffkáiig – Kass János bélyegei a Kass Galériában.

PÉNTEKEN

A DÓMBAN fél 8, fél 9 és fél 12 órakor szentmise, valamint délelőtt 10 órakor püspöki mise, délután fél 5-kor a hittanosok karácsonyi pásztorjátéka, után, 5 órakor diákmise, este 6-kor az ünnep zárómiséje lesz.

SZOMBATON

KARÁCSONY MÁSNAPOJA, Szent István vértanú ünnepe, vasárnapi miserenddel a domban.

VASÁRNAP

AZ ABIGÉL című magyar filmet vetítik nyugdíjasoknak 13.30 perckor a Dugonics moziban.

A DÓM ÉNEKKARÁNAK karácsonyi koncertje délután 5 órakor kezdődik a domban, utána 6 órakor a szegedi családok szentmiséje a püspök atyával.

HÉTFŐN

CSIRIBIRI GYERMEKKUCKÓ délelőtt 10 órakor az Ifjúsági házban: a Dumbo című amerikai rajzfilmet vetítik.

A „megyeatyák” pártállása

